

Besluit van de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit op het bezwaarschrift van Holland Casino N.V. tegen het besluit van 1 oktober 2019, kenmerk 01.062.568, waarbij door de Kansspelautoriteit een aanwijzing als bedoeld in artikel 28 van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme is gegeven.

Kenmerk: 13664 / 01.069.820
Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

Besluit op bezwaar

1 Inleiding

1. Bij besluit van 1 oktober 2019 (hierna: "**de aanwijzing**"), verzonden op 7 oktober 2019, heeft de raad van bestuur van de Kansspelautoriteit (hierna: "**de raad van bestuur**") Holland Casino N.V. (hierna ook: "**Holland Casino**") een aanwijzing gegeven om binnen een termijn van zes maanden tien gedragslijnen op te volgen om daarmee de door de raad van bestuur geconstateerde overtredingen van verplichtingen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme (hierna: "**Wwft**") te beëindigen en beëindigd te houden.
2. De raad van bestuur heeft na onderzoek vastgesteld dat Holland Casino artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft, overtreedt, omdat de risicoanalyses in de beoordeelde cliëntonderzoeken niet voldoende navolgbaar zijn. Hierdoor kan Holland Casino niet verzekeren dat zij een voortdurende controle uitoefent op de zakelijke relatie met de gast(en) en dat de transactie(s) van de desbetreffende gast(en) en de kennis die Holland Casino over deze gast(en) heeft overeenkomen met het risicoprofiel van deze gast(en). [...1...]. Ook overtreedt Holland Casino artikel 2c, tweede lid, gelezen in samenhang met artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, en zevende lid, van de Wwft, nu het beleid dat Holland Casino voor Politiek Prominente Personen (hierna: "**PEP**") hanteert niet in overeenstemming is met deze bepalingen van de Wwft. Ten slotte overtreedt Holland Casino artikel 2c, tweede lid gelezen in samenhang met de artikelen 20a, 33, derde lid, 34, tweede lid, en 35, van de Wwft, omdat de gedragslijnen, procedures en maatregelen niet in overeenstemming zijn met deze bepalingen van de Wwft.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

3. Bij brief van 14 november 2019, ontvangen op 15 november 2019, heeft Holland Casino een bezwaarschrift tegen de aanwijzing ingediend.

2 Ontvankelijkheid

4. Naar het oordeel van de raad van bestuur is het bezwaarschrift tijdig ingediend en voldoet het bezwaarschrift aan de in artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht gestelde eisen. Holland Casino is daarom ontvankelijk in haar bezwaar.

3 Juridisch kader

5. De voor dit besluit relevante (wets)artikelen zijn opgenomen in **bijlage 1** van dit besluit.

4 Verloop procedure

6. De Kansspelautoriteit heeft op 28 maart 2019 per brief, in het kader van het toezicht op de Wwft, toezichtbezoeken bij drie vestigingen van Holland Casino (Rotterdam, Scheveningen en Utrecht) aangekondigd en het meest recente beleid omtrent de vastlegging en beoordeling van risico's (artikel 2b Wwft), gedragslijnen, procedures en maatregelen (artikel 2c Wwft) en PEP's (artikel 8, vijfde lid, Wwft) en de jaarrapportages van 2017 en 2018 opgevraagd. In de brief zijn daarnaast de laatste tien cliëntenonderzoeken (artikel 3 Wwft) en laatste vijf meldingen ongebruikelijke transacties (artikel 16 Wwft) per vestiging opgevraagd.
7. Op 2 april 2019 heeft Holland Casino laten weten dat zij bezig is om haar beleid, procedures en maatregelen te updaten. Er is afgesproken dat Holland Casino deze documenten uiterlijk 30 juni 2019 ter beoordeling aan de Kansspelautoriteit zou overleggen.¹
8. In de periode van 2 april 2019 tot en met 24 juni 2019 heeft de Kansspelautoriteit toezichtbezoeken bij voormelde drie vestigingen afgelegd en cliëntonderzoeken en meldingen ongebruikelijke transacties (hierna: "**MOT**") beoordeeld. In de periode

¹ Stuk 01.061.281.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

- van 1 juli 2019 tot en met 23 juli 2019 heeft de Kansspelautoriteit het aangeleverde beleid beoordeeld.
9. De Kansspelautoriteit heeft op basis van het onderzoek vastgesteld dat Holland Casino diverse artikelen van de Wwft overtreedt. Deze bevindingen heeft de Kansspelautoriteit vastgelegd in een onderzoeksrapport van 23 juli 2019.
 10. Bij brief van 29 juli 2019 heeft de raad van bestuur een voornemen tot het geven van een aanwijzing aan Holland Casino gestuurd en Holland Casino uitgenodigd om een (mondelinge) zienswijze op dit voornemen naar voren te brengen. Bij brief van 30 augustus 2019 heeft Holland Casino schriftelijk een zienswijze ingediend. Op 3 september 2019 heeft het zienswijzegesprek plaatsgevonden, waarna Holland Casino de zienswijze heeft aangevuld bij brief van 9 september 2019, ontvangen op 10 september 2019.
 11. Op 1 oktober 2019 heeft de raad van bestuur Holland Casino een aanwijzing gegeven om binnen een termijn van zes maanden de door de raad van bestuur gegeven [...1...] gedragslijnen op te volgen en daarmee de geconstateerde overtredingen van de Wwft te beëindigen [...1...].
 12. Holland Casino heeft tegen de aanwijzing bezwaar gemaakt. Haar bezwaren heeft Holland Casino nader toegelicht op een hoorzitting van 2 maart 2020. Vervolgens heeft Holland Casino haar bezwaar aangevuld op 7 en 9 maart 2020 met een organogram en functieprofielen van de Casinomanager en de Manager Productgroepen.

5 Bezwaargronden

13. Holland Casino betoogt dat het geven van een aanwijzing niet proportioneel was en heeft daartoe de volgende bezwaargronden aangevoerd:
 - a. Het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de overtreding van artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft vond plaats voordat de Kansspelautoriteit de Leidraad Wwft had gepubliceerd en met deze leidraad heeft Holland Casino dus geen rekening kunnen houden. Volgens Holland Casino heeft zij in de eerste helft van 2019 uitvoerig overleg gehad over de reikwijdte, invulling en operationele impact van de Wwft op kansspelaanbieders. Sinds de publicatie

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

van deze leidraad op 11 juli 2019 heeft Holland Casino zich voorts ingespannen om haar cliëntonderzoeken hiermee in overeenstemming te brengen. Voorts betoogt Holland Casino dat zij de Kansspelautoriteit heeft gevraagd om haar guidance te geven bij de inrichting van de cliëntonderzoeken. Naast een algemene presentatie in juni 2019 heeft de Kansspelautoriteit echter geen nadere guidance gegeven, terwijl deze toezegging wel was gedaan. Volgens Holland Casino heeft de Kansspelautoriteit bij haar bepaalde verwachtingen gewekt.

- b. Ten aanzien van de vastgestelde overtreding van artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, en zevende lid, van de Wwft betoogt Holland Casino dat de Kansspelautoriteit onvoldoende rekening heeft gehouden met het specifieke karakter van de bedrijfsvoering van een speelcasino. Volgens Holland Casino verlangt de Kansspelautoriteit ten onrechte van haar dat zij voor het aangaan dan wel de voortzetting van een zakelijke relatie met een PEP de toestemming van één persoon op het hoofdkantoor nodig heeft. In tegenstelling tot een financiële instelling moet Holland Casino echter 'real time' bepalen of een gast (al dan niet met een PEP-status) geaccepteerd kan worden en gaat het om enkele duizenden PEP's per jaar. De Manager on Duty (hierna: "**MoD**") is tijdens zijn of haar dienst bovendien eindverantwoordelijk voor alle operationele processen van de vestiging en leidinggevende van alle medewerkers en is daardoor tijdens zijn of haar dienst de hoogst aan te wijzen leidinggevende persoon van de vestiging. Daarom dient volgens Holland Casino de MoD de toestemming te geven voor het aangaan dan wel voortzetten van een zakelijke relatie met een PEP in de vestiging.
- c. Verder legt de Kansspelautoriteit volgens Holland Casino andere maatstaven aan dan de voormalige toezichthouder. De Nederlandsche Bank (hierna "**DNB**") heeft destijds na haar onderzoek in november 2015 bevestigd dat Holland Casino in voldoende mate in overeenstemming handelde met de Wwft. De maatstaven die de Kansspelautoriteit nu aanlegt waren op het moment van de toezichtbezoeken voor Holland Casino nog niet duidelijk.

Holland Casino ziet voorts, gelet op de in het bezwaarschrift vermelde omstandigheden, niet in waarom de aanwijzing gepubliceerd moet worden.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

6 Hoorzitting

14. Holland Casino heeft in haar bezwaarschrift opgemerkt dat zij haar standpunt voldoende heeft toegelicht en dat er volgens haar geen hoorzitting gehouden hoeft te worden. De Kansspelautoriteit heeft Holland Casino evenwel bij brief van 20 februari 2020 uitgenodigd voor een hoorzitting op 2 maart 2020, om haar bezwaren, op het punt van het PEP-beleid en de MoD nader toe te lichten.
15. Tijdens de hoorzitting op 2 maart 2020 zijn namens Holland Casino [...2...], [...2...] en [...2...] verschenen, bijgestaan door advocaat-gemachtigde mevrouw [...2...]. Zij hebben een nadere toelichting op hun bezwaren gegeven. Daarbij heeft de Kansspelautoriteit Holland Casino in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 6 maart 2020 aanvullende stukken in te dienen. Holland Casino heeft vervolgens op 7 maart 2020 een deel van de gevraagde informatie verstrekt, namelijk een toelichting op de taken en verantwoordelijkheden van de MoD en een organogram. Op verzoek van de Kansspelautoriteit heeft Holland Casino op 9 maart 2020 het overige deel van de gevraagde informatie verstrekt, namelijk de functieprofielen van de Casinomanager en van de Manager Productgroepen.
16. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt dat aan Holland Casino is toegezonden.² Holland Casino heeft op 16 maart 2020 gereageerd op dit verslag.³
17. De raad van bestuur zal in het hierna volgende de bezwaren van Holland Casino en de namens haar op 7 en 9 maart 2020 aangeleverde informatie beoordelen.

7 Beoordeling

18. Holland Casino is een instelling, zoals bedoeld in artikel 1a, vierde lid, aanhef en onder j, van de Wwft. Holland Casino dient zich daarom te houden aan de normen die gesteld zijn in de Wwft en het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018. De Kansspelautoriteit is de aangewezen toezichthouder op grond van artikel 1d, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wwft. De Wwft heeft als doel het voorkomen van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen en het financieren van terrorisme.

² Stuk 13664/01.069.618 en 13664/01.069.664.

³ Stuk 13664/01.069.821.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

Deze wet verplicht instellingen om bijzondere aandacht te besteden aan het verrichten van cliëntonderzoeken, (ongebruikelijke) transacties en aan transacties die naar hun aard een hoger risico op witwassen en financieren van terrorisme met zich brengen. Het verrichten van cliëntonderzoeken draagt bij aan het herkennen en beheersen van risico's die bepaalde cliënten of bepaalde soorten dienstverlening met zich brengen en is daarmee een wezenlijk onderdeel van de maatregelen om witwassen en het financieren van terrorisme te voorkomen. [...1...]. Daarmee vormen cliëntonderzoeken [...1...] kernverplichtingen van de Wwft.⁴

19. De aanpak van witwassen en het financieren van terrorisme is van groot belang voor een effectieve bestrijding van allerlei vormen van ernstige financieel-economische criminaliteit. Het versluieren of verhullen van de herkomst van crimineel verdiend vermogen stelt criminelen in staat om uit de handen van onder meer overheidsinstanties te blijven en ongestoord te profiteren van het crimineel verdiende vermogen. Hierdoor is witwassen een ernstige bedreiging voor de maatschappij en de economie en het tast ook de integriteit van de financiële sector aan. Het is daarom cruciaal dat de kanalen waarlangs het witwas- en/of terrorismefinancieringsproces zich kan voltrekken, worden beschermd tegen misbruik voor criminele doeleinden.
20. De raad van bestuur acht een zorgvuldige naleving van de Wwft en een goed zicht op de risico's en de beheersing hiervan door Holland Casino daarom van essentieel belang. Juist ten aanzien van voormelde kernverplichtingen (cliëntonderzoeken [...1...]) heeft de raad van bestuur echter bij Holland Casino verschillende overtredingen geconstateerd.

7.1 Cliëntonderzoek en een voortdurende controle op de zakelijke relatie

21. Wwft-instellingen moeten ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme cliëntenonderzoeken verrichten (artikel 3, eerste lid, van de Wwft). Holland Casino is in dat kader gehouden om periodiek te toetsen of de gast nog voldoet aan het voor deze gast geldende risicoprofiel. Holland Casino kan alleen ongebruikelijke transacties opmerken als zij een goed beeld heeft van de desbetreffende gast. Als uit transacties blijkt dat de gast afwijkt van het voor hem

⁴ Kamerstukken II, 2007/08, 31 238, nr. 3, p. 3-4.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

of haar geldende risicoprofiel, dan dient Holland Casino vast te stellen welke risico's dit oplevert. Het feit dat de instelling volgens artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, Wwft in staat moet zijn een voortdurende controle uit te oefenen, veronderstelt dat de instelling de daartoe benodigde relevante gegevens (over het risicoprofiel) heeft vastgelegd. Kortom, de cliëntonderzoeken dienen Holland Casino dus in staat te stellen een voortdurende controle op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen, zodat zij in staat is om tijdig maatregelen te nemen en in te grijpen om (de kans op verwezenlijking van het risico op) witwassen en financieren van terrorisme tegen te gaan.⁵

22. In dat kader heeft de Kansspelautoriteit bij de beoordeling of Holland Casino aan de in artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, Wwft vervatte eisen voldoet, de volgende uitgangspunten gehanteerd.⁶ Ten eerste dient Holland Casino in het kader van de controle op de transacties die een gast gedurende de zakelijke relatie verricht *een transactie goed te omschrijven* en daarbij aandacht te besteden aan de hoogte van het bedrag, de gebruikte betaalmiddelen en de samenstelling van het bedrag bij contante betalingen. Ten tweede is Holland Casino gehouden om *onderzoek te doen* teneinde te verzekeren dat de transactie(s) overeenkomen met de kennis die zij heeft van de desbetreffende gast. Holland Casino dient daarbij te bezien welke onderzoeksmiddelen zij inzet om de transactie(s) te onderzoeken (bijvoorbeeld: observatie, gesprek met gast en externe bronnen). Ten derde dient Holland Casino *een risicoanalyse* uit te voeren om te verzekeren dat de transactie(s) alsmede de kennis waarover Holland Casino beschikt overeenkomen met het risicoprofiel. Het verrichte onderzoek en de daarbij gemaakte keuzes dienen zichtbaar te worden betrokken bij deze risicoanalyse, zodat *navolgbaar is* hoe Holland Casino tot een conclusie over het risicoprofiel van een gast is gekomen.
23. Op basis van de aanwijzing en het daaraan ten grondslag gelegde onderzoeksrapport is de raad van bestuur van oordeel dat destijds terecht is vastgesteld dat Holland Casino artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft overtreedt. De meerderheid van de opgevraagde cliëntonderzoeken (23 van de 39) voldoet niet aan de vereisten van artikel 3, tweede lid, aanhef en onder

⁵ Kamerstukken II, 2007/08, 31 238, nr. 3, p. 18, en de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 5 juni 2018, r.o. 7.3-7.4 (ECLI:NL:RBROT:2018:5236), zoals bevestigd bij de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 3 maart 2020, r.o. 7.3 (ECLI:NL:CBB:2020:120).

⁶ Onderzoeksrapport met kenmerk 01.054.760, p. 3, tweede tekstblok.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

d, van de Wwft, omdat de risicoanalyse van Holland Casino in die gevallen voor de Kansspelautoriteit onvoldoende navolgbaar is. Hierdoor kan Holland Casino niet waarborgen dat zij een voortdurende controle kan uitvoeren op de zakelijke relatie met de gast(en) en dat de transactie(s) van de desbetreffende gast(en) en de kennis die Holland Casino over deze gast(en) heeft overeenkomen met het risicoprofiel van deze gast(en).⁷

24. De specifieke bevindingen per cliëntonderzoek zijn neergelegd in het onderzoeksrapport. Zij zijn dragend voor de conclusie dat Holland Casino deze overtreding begaat. De raad van bestuur onderkent in die bevindingen tekortkomingen van verschillende aard. De raad van bestuur noemt als voorbeeld de volgende tekortkomingen:
- a. Holland Casino schaaft zonder (kenbare) motivering het risico af, ondanks dat er na inzet van een onderzoeksmiddel nog steeds onduidelijkheid bestaat over de herkomst van het geld (bijvoorbeeld cliëntonderzoeken 1, 5, 7, 8, 11, 13, 14, 18, 20, 25, 29, 34 en 36). In dit kader merkt de raad van bestuur nogmaals op dat de omstandigheid dat de initiële transactie zich niet meer herhaalt, nog geen duidelijkheid geeft over de herkomst van het geld van de initiële transactie.
 - b. Holland Casino schaaft het risico af in het geval van gasten met opvallende transacties die weliswaar mede afkomstig (kunnen) zijn uit recirculatie, maar waarbij de recirculatie niet de gehele transactie verklaart (bijvoorbeeld cliëntonderzoeken 10, 19, 21 en 23). De raad van bestuur merkt in dit kader op dat Holland Casino bij uitstek in staat is om zelf vast te stellen of er speelgeld is of worden uitgekeerd. Tussentijdse bezoeken aan andere vestigingen dient Holland Casino in haar risicoanalyse mee te nemen. Op het moment dat Holland Casino niet precies kan vaststellen of recirculatie zich heeft voorgedaan, kan Holland Casino het risico niet afschalen zonder dat zij nader onderzoek heeft gedaan.
 - c. Holland Casino schaaft het risico af bij gasten waarbij niet duidelijk is wat de samenstelling (in biljetten) van een transactie was (bijvoorbeeld cliëntonderzoeken 12, 14 en 15). De samenstelling van een transactie is naar

⁷ Aanwijzing, randnummer 12.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

het oordeel van de raad van bestuur echter nodig om een goede risico-inschatting te kunnen maken.

- d. Holland Casino handelt bij gasten die - om het risico op witwassen te beperken - (op enig moment) zijn uitgesloten van de dienstverlening niet steeds volgens haar eigen beleid, namelijk uitsluiting binnen 3 maanden. Hierdoor zijn gasten pas na vijf tot zeven maanden uitgesloten van de dienstverlening. In het algemeen geldt dat het niet volgen van het eigen beleid een risico vormt voor de correcte uitvoering van de Wwft. [...1...]
 - e. Cliëntonderzoeken waarbij door niet tijdig handelen geen sprake is van een voortdurende controle op de zakelijke relatie (bijvoorbeeld cliëntonderzoek 31, 36 en 38).
 - f. Tot slot valt in een aantal cliëntenonderzoeken op dat er meerdere malen zonder nadere motivering wordt gekozen voor driemaal een half uur observatie van de gast, terwijl dit niet in alle situaties het meest effectieve onderzoeksmiddel is. Holland Casino moet per geval de keuze voor en inzet van onderzoeksmiddelen afwegen en motiveren in het cliëntenonderzoek. In het algemeen wordt de keuze voor het onderzoeksmiddel niet kenbaar gemotiveerd en is de motivering van de beslissing niet goed te volgen.
25. Holland Casino heeft de bevindingen in het onderzoeksrapport die ten grondslag liggen aan de aanwijzing in bezwaar niet betwist. De raad van bestuur is van oordeel dat de cliëntonderzoeken die Holland Casino verricht haar niet in staat stellen om een voortdurende controle op de zakelijke relatie en de gedurende deze relatie verrichte transacties uit te oefenen.
26. Uit de jaarcijfers van 2018 blijkt dat er zich in 2018, 1.110.297 unieke bezoekers bij de vestigingen van Holland Casino hebben gemeld. De identiteit van de bezoekers wordt voor binnenkomst geverifieerd en vastgelegd. Wanneer een speler voldoet aan een of meerdere criteria die een mogelijk signaal van witwassen oplevert, wordt het risico opgeschaald en een nader cliëntenonderzoek verricht. In 2018 zijn er 2.383 van dergelijke nadere cliëntenonderzoeken verricht. Holland Casino dient ervoor te zorgen dat al deze nadere cliëntenonderzoeken toereikend zijn. Zeker nu slechts een zeer klein deel van de bezoekers aan een nader cliëntenonderzoek wordt onderworpen, valt niet in te zien waarom Holland Casino

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

daaraan niet voldoet. De raad van bestuur verwacht van Holland Casino een proactieve houding, zodat zij blijvend aan de vereisten van artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft voldoet en daarmee de doelstellingen van de Wwft, zoals hiervoor aangehaald, naleeft. [...1...].

7.2 [...1...]

27. [...1...]

28. [...1...].

29. [...1...].

7.3 Beleid

30. Elke Wwft-instelling is verplicht Wwft-beleid op schrift beschikbaar te hebben en na te leven. De instelling moet daartoe beschikken over gedragslijnen, procedures en maatregelen om risico's te beperken en effectief te beheersen. Belangrijk is dat dit Wwft-beleid periodiek wordt aangepast aan gewijzigde wet- en regelgeving.

7.3.1 PEP-Beleid

31. Het PEP-beleid van Holland Casino houdt in dat er enkel bij MOT-meldingen wordt gekeken of er sprake was van een PEP. De raad van bestuur is van oordeel dat deze handelwijze niet voldoet aan de Wwft. Holland Casino heeft dat ook niet ontkend. Tijdens de hoorzitting is gebleken dat Holland Casino na de aanwijzing inspanningen heeft verricht om een nieuw PEP-beleid op te stellen. Tijdens de hoorzitting heeft Holland Casino hier door middel van een presentatie op een aantal onderdelen inzicht in gegeven. De Kansspelautoriteit zal bij de controle of de aanwijzing is nageleefd het (alsdan aangeleverde) PEP-beleid beoordelen en bezien of daarmee de aanwijzing is opgevolgd.

32. Holland Casino verzet zich in bezwaar tegen het standpunt van de raad van bestuur in de aanwijzing dat de MoD - een functie die door iedere manager op een vestiging kan worden vervuld - niet kan worden beschouwd als hoger leidinggevend personeel, als bedoeld in artikel 1 van de Wwft. Daarmee overtreedt Holland Casino

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

volgens de raad van bestuur artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 1, gelezen in samenhang met artikel 1, eerste lid van de Wwft.⁸

33. Holland Casino heeft in bezwaar, zoals nader toegelicht op de hoorzitting, hiertegen aangevoerd dat de toestemming voor het aangaan van een zakelijke relatie met een PEP⁹ bij de MoD is belegd, aangezien de MoD kan worden aangemerkt als een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel, als bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Wwft.¹⁰ Holland Casino heeft in dit verband aangevoerd dat de MoD tijdens zijn of haar dienst eindverantwoordelijk is voor alle operationele processen van de betreffende vestiging en leiding geeft aan alle medewerkers van dienst. Daarbij ziet de MoD toe op de naleving van wet- en regelgeving en het interne beleid van Holland Casino, zoals het Anti-witwasbeleid, is hij/zij vraagbaak op dit gebied en organiseert hij/zij in dat kader Wwft-overleggen gedurende zijn dienst. De MoD is volgens Holland Casino dus eindverantwoordelijk voor de beslissingen die worden genomen op grond van de Wwft. Daarmee is de MoD volgens Holland Casino tijdens zijn of haar dienst de hoogste leidinggevende persoon op de vestiging en vervangt hij/zij de casinomanager bij diens afwezigheid.
34. In reactie hierop stelt de raad van bestuur voorop dat, gelet op de definitie van instelling in de Wwft,¹¹ Holland Casino de instelling als vorenbedoeld is; niet iedere vestiging afzonderlijk. Bij brief van 9 december 2019 zijn tien functies binnen Holland Casino door de Kansspelautoriteit aangemerkt als (mede)beleidsbepalers van de instelling.¹² Als (mede)beleidsbepaler van Holland Casino zijn de leden van het statutair bestuur en de leden van de raad van commissarissen, de twee regiodirecteuren en de directeur Security & Responsible Gaming aangemerkt. De casinomanagers noch de MoD's zijn aangemerkt als (mede)beleidsbepaler van de instelling.
35. Artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wwft schrijft voor dat voor het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie dan wel een transactie met een PEP de toestemming is vereist van een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel. Uit artikel 1 van de Wwft blijkt dat onder *hoger leidinggevend personeel* zowel de dagelijks beleidsbepalers, als de leidinggevendenden

⁸ onder *hoger leidinggevend personeel*.

⁹ Zoals verplicht gesteld in artikel 8, vijfde lid, onder b sub 1° van de Wwft.

¹⁰ onder *hoger leidinggevend personeel*.

¹¹ Artikel 1, eerste lid, onder instelling, van de Wwft.

¹² Op grond van artikel 4b van de Wok.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

direct daaronder dienen te worden begrepen. Bij de laatste gaat het meer specifiek om personen *'die een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de dagelijks beleidsbepalers en die verantwoordelijk zijn voor natuurlijke personen wier werkzaamheden die van invloed zijn op de blootstelling van een instelling aan de risico's op witwassen en het financieren van terrorisme'*.

36. Uit de memorie van toelichting¹³ blijkt dat de volgende eisen gelden:
- a. beslissingen nemen over de blootstelling van een instelling aan bepaalde risico's, waaronder de risico's op witwassen en het financieren van terrorisme;
 - b. adviseren van het bestuur en dragen van verantwoordelijkheid voor de werkzaamheden die het risicoprofiel van de instelling, ten aanzien van witwassen en het financieren van terrorisme kunnen beïnvloeden;
 - c. eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze werkzaamheden;
 - d. voldoende kennis van de blootstelling van een instelling aan het risico op witwassen of financieren van terrorisme;
 - e. voldoende anciënniteit en senioriteit om beslissingen te nemen hieromtrent.
37. Hieruit blijkt naar het oordeel van de raad van bestuur dat het bij hoger leidinggevend personeel gaat om leidinggevendenden die direct onder het niveau van de dagelijks beleidsbepalers vallen.¹⁴ Op basis van de overgelegde stukken heeft de raad van bestuur vastgesteld dat de casinomanagers direct onder de twee regiodirecteuren vallen, zijnde dagelijks beleidsbepalers van Holland Casino. In dit kader blijkt uit het functieprofiel van de casinomanager dat hij rapporteert aan de regiodirecteur en daarmee aan hem/haar verantwoording verschuldigd is. Verder blijkt hieruit dat de casinomanager leiding geeft aan de managers Tafelspelen, Speelautomaten, Food & Beverage, Services en Guest Relation manager. Verder heeft de casinomanager als resultaatsdoelstellingen Strategie en beleid, Jaarplan en budget, Uitvoering en coördinatie, Toezicht, Veiligheid en compliance, Signaleren en positioneren, Optimaliseren, Stakeholdermanagement en Leidinggeven.

¹³ Kamerstukken II, 2017/18, 34 808, p. 31 en p. 55-56, en ook overweging 34 Vierde Anti-witwasrichtlijn dat stelt: "Van het hoger leidinggevend personeel goedkeuring verkrijgen voor het aangaan van zakelijke relaties impliceert niet per se het verkrijgen van de goedkeuring van de raad van bestuur. Die goedkeuring moet kunnen worden verleend door iemand met voldoende kennis van de blootstelling van de instelling aan het witwasrisico en het risico van terrorismefinanciering en met voldoende anciënniteit om beslissingen te nemen die van invloed zijn op die risicoblootstelling."

¹⁴ Artikel 1, eerste lid van de Wwft onder hoger leidinggevend personeel onder b van de Wwft.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

38. Aldus blijkt uit het functieprofiel van de casinomanager, en Holland Casino betwist dit ook niet, dat de casinomanager geen taak op het gebied van de Wwft heeft en voorts niet dat hij voldoende kennis heeft van de blootstelling van een instelling aan het risico op witwassen of financieren van terrorisme, hierover beslissingen neemt en eindverantwoordelijk is en evenmin dat hij het bestuur adviseert hierover. Daarmee voldoet de casinomanager op dit moment niet aan voormelde vereisten van artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, gelezen in samenhang met artikel 1 van de Wwft. In dit kader merkt de raad van bestuur nog op dat een e-learning eens in de twee jaar niet toereikend is om voldoende kennis te hebben van de blootstelling van een instelling aan het risico op witwassen of financieren van terrorisme.
39. Holland Casino betoogt dat de MoD deze functie kan vervullen en de MoD daarmee wel als hoger leidinggevend personeel kwalificeert. Dit betoog slaagt niet.
40. De raad van bestuur stelt op basis van het functieprofiel van de manager vast dat de MoD rapporteert aan de casinomanager en daarmee aan hem/haar verantwoording verschuldigd is. Dit betekent dat deze verantwoording en rapportage zich niet richt tot een van de dagelijks beleidsbepalers. Reeds hierom kan er dus geen sprake zijn van personen *'die een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de dagelijks beleidsbepalers'*. De MoD's vervullen immers een functie onder de casinomanagers en niet onder de dagelijks beleidsbepalers. Dat de MoD taken overneemt van de casinomanager gedurende diens afwezigheid, laat onverlet dat hij/zij niet rapporteert aan en verantwoording verschuldigd is aan een van de dagelijks beleidsbepalers van Holland Casino, maar enkel aan de casinomanager.
41. Voorts acht de raad van bestuur hierbij ook van belang dat de functie van MoD kan worden vervuld door iedere manager en, zoals bleek op de hoorzitting, zelfs een assistent manager van een vestiging. Hoewel de Kansspelautoriteit geen exact overzicht heeft van de grootte van de groep, lijkt het hier om een omvangrijke groep (minimaal 70 personen) te gaan. Naast dat de MoD geen rapportage en verantwoording verschuldigd is aan een van de dagelijks beleidsbepalers, is dit niet in overeenstemming met het hiervoor aangehaalde doel en de strekking van artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, gelezen in samenhang met artikel 1 van de Wwft. Met dat artikel is beoogd dat de toestemming voor het aangaan of

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

voortzetten van een zakelijke relatie dan wel een transactie hoog en centraal in de organisatie van een instelling belegd wordt, namelijk bij een dagelijks beleidsbepaler of een leidinggevende direct daaronder, en dat die persoon daarvoor eindverantwoordelijk is. Die eindverantwoordelijkheid voor een correcte toepassing van de Wwft kan niet in de handen van zoveel verschillende MoD's worden gelegd. Bovendien valt niet in te zien dat een consistente toepassing van het Wwft-beleid van Holland Casino omtrent het al dan niet toelaten van PEP's met zoveel verschillende MoD's kan worden geborgd.

42. Voor zover Holland Casino stelt dat zij op basis van de Beschikking casinospelen 1996 en de vergunningsvoorschriften gehouden is om tijdens de openingsuren een persoon aan te wijzen die bevoegd is om namens Holland Casino alle besluiten te nemen, betekent dit niet dat Holland Casino de MoD's deze Wwft-taak en verantwoordelijkheid moet toebedelen. Hoewel de Kansspelautoriteit oog heeft voor het feit dat de veertien vestigingen 15 tot 24 uur per dag geopend zijn en Holland Casino direct, als de PEP voor de deur staat, moet beoordelen of de zakelijke relatie kan worden aangevangen of worden voortgezet, vereist de Wwft van Holland Casino dat zij de toestemming voor het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie met een PEP op het juiste niveau belegt, namelijk op het niveau van een dagelijks beleidsbepaler of een leidinggevende direct daaronder.
43. De raad van bestuur ziet niet in waarom Holland Casino deze taak en verantwoordelijkheid niet op het juiste niveau zou kunnen beleggen. Het is aan Holland Casino om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten dat zij voldoet aan artikel 8, vijfde lid, aanhef en onder b, gelezen in samenhang met artikel 1, van de Wwft. Dat Holland Casino de casinomanagers, die op dit moment werken tijdens kantooruren, liever niet wil belasten met een roulerende telefonische dienst is onvoldoende om aan te nemen dat een dergelijke toepassing niet mogelijk zou zijn of dat op andere wijze hieraan invulling kan worden gegeven. Kortom, het is aan Holland Casino om met een alternatief te komen dat aan de wettelijke vereisten voldoet. Dat Holland Casino uit praktische overwegingen ervoor heeft gekozen om de MoD ermee te belasten de toestemming te verlenen voor het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie dan wel een transactie met een PEP is een eigen keuze van Holland Casino, maar deze inrichting is naar het oordeel van de raad van bestuur niet in overeenstemming met de vereisten van de Wwft.
44. Deze bezwaargrond slaagt niet.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

7.3.2 Overige beleidsdocumenten

45. Voor de overige beleidsstukken stelt de raad van bestuur vast dat Holland Casino in bezwaar niet is opgekomen tegen het standpunt in de aanwijzing dat deze onjuist of onvolledig zijn. Daarom zijn in zoverre terecht overtredingen vastgesteld.

7.4 Proportionaliteit aanwijzing

46. Holland Casino heeft zich op het standpunt gesteld dat het in dit stadium niet proportioneel was om een aanwijzing te geven. Holland Casino wijst erop dat zij en de Kansspelautoriteit nog in overleg waren, dat de Leidraad Wwft nog niet definitief was vastgesteld en dat er nog onduidelijkheid bestond over de maatstaven en de invulling van de Wwft-verplichtingen. Verder wijst Holland Casino erop dat de Kansspelautoriteit had toegezegd guidance te geven.

47. In reactie hierop merkt de raad van bestuur op dat op Holland Casino een eigen verantwoordelijkheid rust om zich aan de geldende wet- en regelgeving te houden. Dat betekent in dit geval dat Holland Casino zelf kennis dient te nemen van de verschillende (kern)verplichtingen die ingevolge de Wwft op haar rusten en dat zij hieraan op een passende wijze invulling dient te geven.

48. Daarnaast is de Kansspelautoriteit verplicht om bij overtredingen in beginsel handhavend op te treden. Daarbij houdt zij bij de keuze van het handhavingsmiddel rekening met de proportionaliteit. Hieronder licht de raad van bestuur toe waarom het geven van een aanwijzing in dit geval proportioneel was.

Ten aanzien van de cliëntenonderzoeken [...1...]

49. De verplichtingen uit de Wwft hebben, zoals hiervoor opgemerkt, als doel het witwassen en het financieren van terrorisme tegen te gaan. Holland Casino fungeert daarmee als poortwachter en is in die hoedanigheid gehouden aan de effectieve bestrijding van ernstig financieel-economische criminaliteit bij te dragen. Dit is te meer van belang, omdat de supra nationale risico beoordeling van de Europese Commissie specifiek voor speelcasino's risico's op witwassen ziet door (de hoge mate van) gebruik van contanten, de aantrekkingskracht van casino's op hoog

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

risico cliënten en het hoge volume van financiële transacties.¹⁵

50. Het verrichten van cliëntenonderzoeken en de voortdurende controle op de zakelijke relatie en de gedurende deze relatie verrichte transacties [...1..] zijn kernverplichtingen uit de Wwft die Holland Casino dient na te leven. Overtreding van [...1...] kernverplichtingen beschouwt de Kansspelautoriteit als ernstig. De Kansspelautoriteit kan voor dergelijke ernstige overtredingen een last onder dwangsom¹⁶ of een bestuurlijke boete opleggen van de derde categorie,¹⁷ hetgeen ook onderstreept dat dit ernstige overtredingen zijn. Van een professionele instelling als Holland Casino mag worden verwacht dat zij op de hoogte is van de regels van de Wwft en de noodzaak tot naleving ervan. Dat geldt in het bijzonder voor deze kernverplichtingen van de Wwft.
51. De raad van bestuur overweegt dat artikel 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft een open norm is. Dit betekent dat Holland Casino zelf verantwoordelijk is om deze norm in te vullen en zelf maatregelen te treffen om de risico's in de bedrijfsvoering op grond van de Wwft te beheersen. Uit de Memorie van Toelichting blijkt voorts ook dat het aan de instellingen is om de maatregelen die zij in het kader van het cliëntenonderzoek dienen te nemen af te stemmen op de risico's van de aard en omvang van de eigen onderneming en de dienstverlening, alsmede op de risico's van een concrete zakelijke relatie of transactie.¹⁸ De Kansspelautoriteit houdt hier vervolgens toezicht op.
52. Dat de Kansspelautoriteit voorafgaand aan de aankondiging van het onderzoek op 28 maart 2019 nog contact heeft gehad met Holland Casino over de (nog niet definitief vastgestelde) Leidraad Wwft en de cliëntenonderzoeken, ontslaat Holland Casino niet van de verplichting om (doorlopend) aan voormelde kernverplichtingen van de Wwft te voldoen. Ook zonder deze leidraad had Holland Casino kunnen vaststellen dat en op welke wijze zij aan deze kernverplichtingen moest voldoen, nu deze wettelijke bepalingen voldoende duidelijk en bepaalbaar zijn.

¹⁵ Supra Nationale Risico beoordeling, Annex 2, p. 164, onder het kopje *vulnerability*, onder *money laundering*, onder (a) *risk exposure*

¹⁶ Artikel 29, onder a, van de Wwft.

¹⁷ Artikel 30, onder a, van de Wwft jo. artikel 31, tweede lid van de Wwft jo. artikel 13 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector.

¹⁸ Kamerstukken II, 2007/08, 31238, nr. 3, pagina 3.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

53. Voor zover Holland Casino stelt dat de Kansspelautoriteit andere, strengere eisen stelt dan DNB in het toezicht voorafgaand aan 1 januari 2016, volgt de raad van bestuur deze stelling niet. In dit verband stelt de raad van bestuur voorop dat de beoordeling van de door Holland Casino verrichte cliëntenonderzoeken een momentopname is en dat het mogelijk is dat de destijds onderzochte onderzoeken wel voldeden. Voor zover dit het geval is geweest, neemt dit niet weg dat DNB zelf in de brief van 28 december 2015 heeft opgemerkt dat het toezichtbezoek een beperkt karakter had en dat de omstandigheid dat DNB de tekortkomingen niet heeft vastgesteld, niet wil zeggen dat ze niet aanwezig (kunnen) zijn. DNB heeft met andere woorden niet kunnen uitsluiten dat Holland Casino de Wwft niet op alle punten naleefde. Verder merkt de raad van bestuur op dat het toezicht sinds 2016 is belegd bij de Kansspelautoriteit. Na overdracht van de toezichtstaken aan de Kansspelautoriteit zijn er verschillende handelingen verricht op grond waarvan Holland Casino had kunnen vaststellen wat er in dit kader van haar werd verwacht.
54. De raad van bestuur merkt in dit verband op dat Holland Casino in ieder geval vanaf 13 maart 2018 ervan op de hoogte had kunnen zijn van wat in het kader van de Wwft op zijn minst van haar werd verwacht. Dit blijkt uit de brief die de Kansspelautoriteit op 13 maart 2018, na afloop van het eerste Wwft-onderzoek van de Kansspelautoriteit bij Holland Casino, aan Holland Casino heeft verzonden.¹⁹ Uit deze brief blijkt duidelijk dat onder andere de cliëntonderzoeken [...1...] in 2016 onvoldoende waren en dat de Kansspelautoriteit Holland Casino hierop heeft gewezen. [...1...].
55. Tegelijkertijd heeft de Kansspelautoriteit in dezelfde brief een grote hoeveelheid aanbevelingen gedaan ter verbetering van de cliëntenonderzoeken.²⁰ Uit de brief blijkt - onder meer - dat de Kansspelautoriteit Holland Casino heeft aanbevolen om:
- de wijze van onderzoek en de uitkomst van het onderzoek duidelijk en navolgbaar vast te leggen;
 - de waargenomen gedragingen en activiteiten te beschrijven waarop een conclusie wordt gebaseerd, zodat achteraf kan worden beoordeeld of een juiste beslissing is genomen;
 - te blijven zoeken naar een feitelijke verklaring voor de herkomst van middelen en eigen verklaringen te verifiëren met externe bronnen, waarbij is opgemerkt dat:

¹⁹ Stuk 01.019.964.

²⁰ Bijlage bij stuk 01.019.946.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

- Aannames over recirculatie onvoldoende zijn om het risico op witwassen te kunnen afschalen;
- Het bestaan van de onderneming onvoldoende is om aan te nemen dat de cliënt die verklaart eigenaar te zijn ook de eigenaar is.
- te onderzoeken of de vastgestelde bron van middelen voldoende oplevert voor het bestedingspatroon, waarbij is opgemerkt dat:
 - het enkele feit dat een cliënt een VIP gast is, onvoldoende is om het risico af te schalen;
 - het hebben van een eigen onderneming onvoldoende zegt over het besteedbaar inkomen;
- bescheiden over het inkomen op te vragen als de gevraagde gegevens onvoldoende informatie bevatten om dit te kunnen beoordelen;
- de opmerkelijke transacties zelf te onderzoeken en niet alleen onderzoek te doen naar het gedrag van de cliënt in het verleden (iTrak) en de transacties in de toekomst (observaties);
- bedragen waarmee cliënten spelen exact te beschrijven, waarbij is opgemerkt dat dit noodzakelijk is voor MOT-meldingen en voor de beoordeling van de registratie zelf.

56. Gelet op deze brief en de aanbevelingen is de raad van bestuur van oordeel dat Holland Casino haar werkwijze ten aanzien van cliëntonderzoeken [...1...] reeds vanaf 13 maart 2018 had kunnen en moeten aanpassen. Nu de aanbevelingen grotendeels overeenkomen met de huidige onderzoeksbevindingen had Holland Casino deze overtredingen op een eerder moment kunnen beëindigen.

57. Bovendien stond er in de brief: "**Voor wat betreft de aanbevelingen vertrouwt de Kansspelautoriteit er op dat Holland Casino deze aanbevelingen ter harte neemt mede om handhavingsmaatregelen in de toekomst te voorkomen.**" Dit was een duidelijke waarschuwing aan Holland Casino dat er in de toekomst mogelijk op een andere manier met dergelijke bevindingen zou worden omgegaan.

Ten aanzien van de beleidsdocumenten

58. Gelet op de Wwft zijn instellingen verplicht om hun beleid systematisch te toetsen en zo nodig bij te stellen.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

59. Op 28 maart 2019 heeft de Kansspelautoriteit beleidsstukken opgevraagd ten behoeve van het toezicht. Holland Casino was daarmee op de hoogte dat de Kansspelautoriteit zou gaan toetsen of het beleid voldeed aan de Wwft. Holland Casino heeft daarop aangegeven dat zij bezig was met het updaten van het beleid. Er is toen afgesproken dat het beleid niet zo spoedig mogelijk maar uiterlijk op 30 juni 2019 aangeleverd diende te worden bij de Kansspelautoriteit. Holland Casino heeft daardoor dus drie maanden (extra) de tijd gehad om ervoor te zorgen dat het beleid up-to-date was en voldeed aan de Wwft.
60. Op 28 juni 2019 heeft de Kansspelautoriteit vervolgens de beleidsdocumenten ontvangen. Tijdens het onderzoek en de daarop volgende zienswijze bleek echter dat er deels concepten (nog niet vastgestelde versies) en verouderde versies waren overgelegd. Deze verouderde versies waren niet in lijn met de vereisten van de Wwft en de concepten – indien die al voldeden – waren niet vastgesteld en daarmee konden deze niet worden gezien als geldend beleid. Ondanks de drie maanden hersteltijd heeft de raad van bestuur toch overtredingen moeten vaststellen ten aanzien van de beleidsdocumenten op het punt van: bewaartermijnen, anoniem en intern melden van overtredingen, PEP en het opleidingsplan.
61. De raad van bestuur leidt hieruit af dat zelfs de omstandigheid dat er toezicht zou worden gehouden, onvoldoende aanleiding gaf om het beleid in de beschikbare drie maanden in overeenstemming met de Wwft te brengen.

Conclusie ten aanzien van alle onderdelen van de aanwijzing

62. De raad van bestuur stelt zich op het standpunt dat Holland Casino zowel ten aanzien van de cliëntonderzoeken [...1...] als ten aanzien van het beleid ruim voldoende de gelegenheid heeft gehad om ervoor te zorgen dat zij voldeed aan de Wwft.
63. De raad van bestuur overweegt dat de waarschuwing in de brief van 13 maart 2018 en de aankondiging van het toezicht op 28 maart 2019 blijkbaar onvoldoende aanleiding hebben gegeven om het beleid van Holland Casino en de uitvoering daarvan in overeenstemming te brengen met de Wwft. De raad van bestuur had er daarom onvoldoende vertrouwen in dat Holland Casino op korte termijn alles in het

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

werk zou zetten om de overtredingen van voormelde verplichtingen te beëindigen [...1...]. [...1...].

64. De raad van bestuur is van oordeel dat het geven van een aanwijzing, gelet op de ernst van de overtredingen, de mate van verwijtbaarheid aan de zijde van Holland Casino, het belang van de spoedige beëindiging van de overtredingen van voormelde kernverplichtingen en het gebrek aan vertrouwen dat een enkele waarschuwing daartoe voldoende zou zijn, daarom passend en proportioneel was.

7.5 Vertrouwensbeginsel

65. Voor zover Holland Casino heeft aangevoerd dat zij erop mocht vertrouwen dat de Kansspelautoriteit niet direct handhavend zou optreden bij een overtreding, overweegt de raad van bestuur als volgt. Er is namens de Kansspelautoriteit nooit een concrete en ondubbelzinnige toezegging gedaan dat er niet handhavend zou worden opgetreden. Holland Casino heeft ook niet aannemelijk gemaakt dat er sprake is geweest van uitlatingen en/of gedragingen van een toezichthouder die bij Holland Casino redelijkerwijs de indruk kon wekken dat er sprake was van een welbewuste standpuntbepaling van de raad van bestuur dat er niet handhavend opgetreden zou worden bij overtredingen van de Wwft.

66. Sterker nog, de brief van 13 maart 2018 vermeldde dat de Kansspelautoriteit ervan uitging dat Holland Casino de aanbevelingen ter harte zou nemen om handhavingsmaatregelen in de toekomst te voorkomen. Hiermee is Holland Casino juist uitdrukkelijk gewaarschuwd voor mogelijke handhavingsmaatregelen. Bovendien kan er aan de omstandigheid dat er voor eerdere overtredingen geen aanwijzing is opgelegd geen vertrouwen worden ontleend dat handhaving in de toekomst niet zal plaatsvinden.

7.6 Publicatie

67. Het bezwaar tegen de openbaarmaking van de aanwijzing zal na onherroepelijk worden van de aanwijzing in het besluit tot openbaarmaking worden meegenomen. In dat besluit tot openbaarmaking zal eveneens de door Holland Casino op 30 augustus 2019 ingediende zienswijze tegen de openbaarmaking worden meegenomen.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

68. De raad van bestuur merkt ten overvloede op dat de publicatie, gelet op artikel 32f van de Wwft, een wettelijke verplichting is waarvan enkel op grond van de in artikel 32g, tweede lid, van de Wwft omschreven redenen kan worden afgezien.

7.7 Conclusie

Gelet op het voorgaande is het bezwaar ongegrond en heeft de raad van bestuur terecht een aanwijzing gegeven.

8 Besluit

De raad van bestuur verklaart het bezwaar ongegrond en laat de aanwijzing in stand, onder aanvulling van de motivering.

De raad van bestuur van de Kansspelautoriteit,

w.g.

drs. René J.P. Jansen
voorzitter

verzonden op: 19 maart 2020

Beroep

Tegen dit besluit kan een belanghebbende beroep instellen bij de afdeling bestuursrecht van de rechtbank Amsterdam, postbus 75850, 1070 AW Amsterdam.

Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag van bekendmaking door de rechtbank zijn ontvangen. Het beroepschrift moet op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht zijn ondertekend en moet ten minste bevatten de naam en adres van de indiener, de dagtekening, de omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht, zo mogelijk een afschrift van dit besluit, en de gronden waarop het beroepschrift rust.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

Van de indiener van het beroepschrift wordt griffierecht geheven door de griffier van de rechtbank. Nadere informatie over de hoogte van het griffierecht en de wijze van betalen wordt door de griffie van de rechtbank verstrekt.

Er kan ook digitaal beroep worden ingesteld bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet de indiener beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

Bijlage 1 Juridisch kader

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren terrorisme

Artikel 1, eerste lid, aanhef, onder hoger leidinggevend persoon, van de Wwft bepaalt:

- a. personen die het dagelijks beleid van een instelling bepalen; of
- b. personen werkzaam onder verantwoordelijkheid van een instelling, die een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de dagelijks beleidsbepalers en die verantwoordelijk zijn voor natuurlijke personen wier werkzaamheden van invloed zijn op de blootstelling van een instelling aan de risico's op witwassen en het financieren van terrorisme;

Artikel 1, eerste lid, aanhef, onder transactie, van de Wwft bepaalt: handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen.

Artikel 2c, eerste lid, van de Wwft bepaalt: Een instelling beschikt over gedragslijnen, procedures en maatregelen om de risico's op witwassen en financieren van terrorisme en de risico's die zijn geïdentificeerd in de meest recente versies van de supranationale risicobeoordeling en de nationale risicobeoordeling te beperken en effectief te beheersen.

Artikel 2c, tweede lid, van de Wwft bepaalt: De gedragslijnen, procedures en maatregelen, bedoeld in het eerste lid, zijn evenredig aan de aard en de omvang van de instelling en hebben ten minste betrekking op de naleving van de bepalingen in hoofdstuk 1, paragraaf 1.2, 1.3, hoofdstuk 2, hoofdstuk 3, paragraaf 3.2 en hoofdstuk 5.

Artikel 3, tweede lid, onder d, van de Wwft bepaalt: Het cliëntenonderzoek stelt de instelling in staat om een voortdurende controle op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen, teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel, met zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden.

Artikel 8, vijfde lid, onder b, van de Wwft bepaalt:

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

In aanvulling op de cliëntenonderzoeksmaatregelen, bedoeld in artikel 3, past een instelling de volgende maatregelen toe bij het aangaan of voortzetten van een zakelijke relatie met of het verrichten van een transactie voor een politiek prominente persoon.

Artikel 8, vijfde lid, onder b, eerste sub, van de Wwft bepaalt:

Voor het aangaan of voortzetten van deze zakelijke relatie of het verrichten van deze transactie, is de toestemming vereist van een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel.

Artikel 8, zevende lid, van de Wwft bepaalt:

Indien de cliënt of de uiteindelijk belanghebbende niet langer een prominente publieke functie bekleedt, past de instelling passende risicogebaseerde maatregelen zo lang als nodig, doch ten minste gedurende 12 maanden toe, totdat deze persoon niet langer het hoger risico met zich brengt dat hoort bij politiek prominente personen.

[...1...].

[...1...].

Artikel 20a van de Wwft bepaalt:

Een instellingen beschikt over adequate voorzieningen, die passend zijn bij de aard en omvang van de instelling en die het hun werknemers of personen in een vergelijkbare positie mogelijk maken om een overtreding van de bij of krachtens deze wet gestelde regels intern en op anonieme wijze te melden via een specifiek, onafhankelijk kanaal, dat passend is ten opzichte van de aard en omvang van de instelling.

Artikel 33, derde lid, van de Wwft bepaalt:

Een instelling bewaart de in het eerste en tweede lid bedoelde gegevens op toegankelijke wijze gedurende vijf jaar na het tijdstip van het beëindigen van de zakelijke relatie of gedurende vijf jaar na het uitvoeren van de desbetreffende transactie.

Artikel 34, tweede lid, van de Wwft bepaalt:

Een instelling bewaart de in het eerste lid bedoelde gegevens op toegankelijke

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

wijze gedurende vijf jaar na het tijdstip van het doen van de melding, respectievelijk het tijdstip van de ontvangst van het bericht van de Financiële inlichtingen eenheid.

Artikel 35 van de Wwft bepaalt:

Een instelling draagt er zorg voor dat haar werknemers, alsmede de dagelijks beleidsbepalers voor zover relevant voor de uitoefening van hun taken en rekening houdend met de risico's, aard en omvang van de instelling, bekend zijn met de bepalingen van deze wet en periodiek opleidingen genieten die hen in staat stellen een ongebruikelijke transactie te herkennen en een cliëntenonderzoek goed en volledig uit te voeren.

Uitvoeringsbesluit Wwft 2018

Artikel 2, eerste lid, van het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018 bepaalt:

Prominente publieke functies als bedoeld in de definitie van politiek prominente persoon in de zin van artikel 1, eerste lid, van de wet zijn in elk geval:

- a. staatshoofd, regeringsleider, minister, onderminister of staatssecretaris;
- b. parlamentslid of lid van een soortgelijk wetgevend orgaan;
- c. lid van het bestuur van een politieke partij;
- d. lid van een hooggerechtshof, constitutioneel hof of van een andere hoge rechterlijke instantie die arresten wijst waartegen, behalve in uitzonderlijke omstandigheden, geen beroep openstaat;
- e. lid van een rekenkamer of van een raad van bestuur van een centrale bank;
- f. ambassadeur, zaakgelastigde of hoge officier van de strijdkrachten;
- g. lid van het leidinggevend lichaam, toezichhoudend lichaam of bestuurslichaam van een staatsbedrijf;
- h. bestuurder, plaatsvervangend bestuurder, lid van de raad van bestuur of bekleeder van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie.

[..1..]

Datum besluit op bezwaar: 17 maart 2020
Openbaarmaking onder kenmerk: 01.319.585

Legenda toegepaste veranderingen openbare versie

In deze openbare versie zijn gegevens verwijderd. Deze gegevens zijn als volgt gemarkeerd:

[...1...]

Het verwijderen van deze gegevens is een gevolg van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 26 maart 2024, bekend onder ECLI:NL:CBB:2024:223.

[...2...]

Het anonimiseren van deze gegevens volgt uit het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer. Dit vloeit voort uit het toepassen van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wet open overheid. Het betreft namen van personen die werkzaam zijn voor Holland Casino en diens gemachtigde.